

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de vaste commissie SZW

Per e-mail verzonden aan: cie.szw@tweedekamer.nl

DATUM

25 november 2021

KENMERK

B20211124AB

BETREFT

Begrotingsbehandeling
SZW

BIJLAGEN

-

CONTACT

Aart Bertijn

TELEFOON

06-13204748

E-MAIL

abertijn@vgn.nl

Geachte leden van de commissie,

Op 19 september jl. zonden wij u, voorafgaand aan de Algemene Beschouwingen, een brief waarin VGN-voorzitter Boris van der Ham het kabinet oproept om te investeren in goede gehandicaptenzorg en te zorgen voor een inclusieve samenleving, ook voor mensen met een beperking. Deze brief is een actualisatie en verbijzondering daarvan, gericht op de SZW-begroting 2022.

In de week van 30 november bespreekt u deze begroting met minister Koolmees en staatssecretaris Wiersma. De VGN vraagt u om tijdens dit debat aandacht te besteden aan de volgende drie thema's:

1. Zorg voor een inclusieve samenleving;
2. Vereenvoudig de Participatiewet;
3. Investeer in de talentontwikkeling van mensen met een beperking.

1. Zorg voor een inclusieve samenleving

De VGN staat voor een inclusieve samenleving: zonder kansenongelijkheid, met onderwijs en de mogelijkheid tot een leven lang leren en ontwikkelen voor iedereen. Dus ook voor mensen met een beperking. Ons uitgangspunt is: Bied de mensen die willen werken toegang tot de arbeidsmarkt en motiveer de werkgevers om mensen met een beperking aan te nemen. Laat daarbij zowel de samenleving als het bedrijfsleven zich concentreren op wat wél kan.

Brede aanpak is nodig om de positie van mensen met een beperking te verbeteren

Om dit te bereiken, is een brede aanpak nodig die de positie van mensen met een beperking in de samenleving verbetert. In het bijzonder vragen we de aandacht voor mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB). Het 'Interdepartementaal beleidsonderzoek Mensen met een licht verstandelijke beperking (IBO, 2019)' concludeerde onomwonden dat zowel de samenleving als de politiek een blinde vlek hebben voor deze doelgroep.

Bezoekadres

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres

Postbus 413
3500 AK Utrecht

T 030 273 93 00

E info@vgn.nl

vgn.nl

Het Sociaal Cultureel Planbureau schat dat het hier om 1,1 miljoen mensen gaat. Dit zijn mensen die moeite hebben om mee te doen in een samenleving die steeds complexer, sneller en digitaler wordt. De problemen zijn groot en divers; denk aan schulden, psychische problematiek, verslaving, vereenzaming, dakloosheid, etc. Dit vraagstuk is te groot voor de (gehandicapten)zorg alleen en vraagt om een brede maatschappelijke aanpak. Een aanpak waarin zowel wonen, inkomen, leren, werk, jeugdhulp, zorg en/of ondersteuning aan bod komen. Juist voor deze burgers is de vereenvoudiging van het beleid en de dienstverlening van de overheid heel belangrijk om mee te kunnen doen.

Veel van wat nodig is om een inclusieve samenleving te bevorderen, bevindt zich op andere domeinen dan de SZW-begroting. Een aantal onderwerpen valt echter wel (deels) in het SZW-domein. Het is ook zo dat de gevolgen van de onvoldoende inclusieve samenleving in de SZW-begroting zichtbaar worden, namelijk een groot beroep op de re-integratie- en inkomensvoorzieningen en toeslagen. Om genoemde problemen op te lossen, kunnen ze het beste in overeenstemming met de aanbevelingen uit het IBO LVB in samenhang worden opgepakt.

Vraag:

Wilt u er bij de minister op aandringen dat hij, volgens de aanbevelingen uit het IBO LVB, spoedig het initiatief neemt tot een interdepartementaal plan van aanpak LVB?

2. Vereenvoudig de Participatiewet

Voor mensen met een beperking is een eenvoudig en inclusief overheidsbeleid belangrijk. Hierbij moet worden uitgegaan van de mogelijkheden en behoeftes van de mensen om wie het gaat, en *niet* van het systeem, financieringsstromen en vastgelegde kaders. Als je kijkt naar de basis van de Participatiewet is een integraal domein overstijgende aanpak mogelijk met aandacht voor de ontwikkeling die mensen met hun beperking tijdens hun leven doormaken. Maar dit vraagt dusdanig veel kennis van de ingewikkelde regelgeving dat dit in praktijk vaak niet tot stand komt.

Om de Participatiewet toegankelijker te maken, vragen we om de volgende stappen te zetten in 2022:

- Het rapport 'Simpel switchen op de kaart' (Movisie 2020) geeft concrete handvatten, waarbij de eerste aanbeveling leidend zou moeten zijn: 'Stel de ontwikkeling van mensen centraal en begin bij hun wensen en mogelijkheden'.
- Het is voor mensen met een beperking zeer lastig om de ingewikkelde regelgeving uit de Participatiewet en de gemeentelijke verordeningen te begrijpen. Daardoor kunnen zij zelf niet het initiatief nemen bij de inrichting van hun re-integratietraject. Om mensen met een beperking meer regie te geven over hun begeleidingstraject dringen we erop aan dat de Participatiewet wordt uitgelegd in begrijpelijke taal zoals [Steffie](#) dit ook voor andere thema's heeft gedaan.

- Het is belangrijk dat mensen met een beperking een volwaardig inkomen kunnen verwerven. Veel mensen zijn door hun beperking niet in staat om fulltime te werken, hierdoor blijven zij hun leven lang aangewezen op een gedeeltelijke uitkering uit de Participatiewet, het toeslagenstelsel en periodieke verrekeningen. En dat terwijl zij werken naar vermogen. Om toch een volwaardig inkomen te kunnen krijgen, moet de vrijlatingsregeling bij parttime werken worden verruimd tot minimaal het minimumloon, zonder verrekeningen achteraf. Het wetsvoorstel 'Breed offensief naar werk' is hiervoor een eerste stap in de goede richting. Wij dringen er bij u op aan om dit wetsvoorstel zo snel mogelijk door uw Kamer te behandelen.

Vraag:

Wilt u er bij de staatsecretaris op aandringen dat zo snel mogelijk wordt gestart met de vereenvoudiging van de Participatiewet voor mensen met een beperking?

3. Investeer in de talentontwikkeling van mensen met een beperking

Het ontwikkelen van talenten en vaardigheden draagt bij aan het gemakkelijker meedoen in de samenleving. Mensen met een beperking ontwikkelen zich vaak langzamer en op hun eigen manier. Dit vraagt om een andere aanpak en langjarige ontwikkeltrajecten, het beroepsonderwijs kan dit niet bieden. De dagbesteding is de plek waar in het ontwikkelen van talenten wordt geïnvesteerd zodat mensen met een beperking kunnen doorgroeien naar de voor hen best passende plek. Dit vraagt wel om een andere, integrale manier van werken waarin niet de indicatie maar het ontwikkelproces centraal staat. Hiervoor zijn twee concrete stappen nodig waarvoor we uw aandacht vragen:

- *Zorg voor een doorlopend ontwikkeltraject*
Het is nodig om in 2022 een betekenisvolle stap te zetten in de verbetering van de verbinding tussen onderwijs, zorg en begeleiding naar werk. Hierdoor wordt voorkomen dat schoolverlaters uit het VSO/praktijkonderwijs onnodig thuiszitten. Voor dit doel moet een substantiële en laagdrempelige experimenteerruimte in het onderwijs, Participatiewet en Wmo gecreëerd worden. Hierdoor kunnen ontwikkeltrajecten uit het speciaal onderwijs in de dagbesteding worden voortgezet, gericht op uitstroom naar (beschut) werk midden in de maatschappij.
- *Zorg voor kwalitatief werk met doorgroeimogelijkheden*
Het verkrijgen van een baan is voor mensen met een beperking geen eindpunt, het behoud van de baan en duurzame inzetbaarheid vergt ook inzet. Daarom is het nodig dat werkgevers deze mensen de mogelijkheid kunnen bieden om zich door te ontwikkelen. Bijvoorbeeld door het leren van nieuwe taken of het aanbieden van een praktijkopleiding.

Hierdoor kunnen mensen doorgroeien naar werk dat past bij hun competenties, interessegebieden en wensen. De voorwaarde dat de werkgever investeert in de doorontwikkeling van zijn personeel met een beperking, zou verbonden moeten zijn aan het krijgen van loonkostensubsidie of dispensatie. Het subsidiebedrag zou hier (periodiek) voor kunnen worden verhoogd.

Vraag:

Wilt u er bij de staatsecretaris op aandringen dat er 2022 ruimte wordt gereserveerd om te kunnen investeren en experimenteren in doorlopende ontwikkelingstrajecten voor mensen met een beperking?

Vanzelfsprekend ben ik graag bereid deze brief toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Frank Bluiminck', written in a cursive style.

Frank Bluiminck
Directeur